

Unatoč poboljšanjima koja su postignuta pri usklađivanju hrvatskog nacionalnog zakonodavstva s odredbama Istanbulske konvencije, poteškoće su brojne; primjerice, problemi u procesuiranju sudskih predmeta rodno uvjetovanog nasilja nad ženama. Često su prekršitelji kažnjeni preblago ili im se izriču minimalne novčane kazne, a također postoji nedovoljna međuresorna i multisektorska suradnja.

Prema godišnjim izvješćima neovisnog tijela – hrvatske pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, brutalnost u slučajevima nasilja u obitelji iz godine u godinu raste. Epidemija koronavirusa, mjere izolacije i ograničenja (boravak u kući) doveli su do drastičnog porasta nasilja nad ženama i njihovom djecom.

U svojim izvješćima pravobraniteljica navodi da postoji potreba za izmjenom zakonodavnog okvira, jer su ključni zakoni za borbu protiv nasilja nad ženama u velikoj mjeri nespojivi s Istanbulskom konvencijom, a još jedan veliki problem je što u Hrvatskoj još uvijek ne postoji povezanost između rodne neravnopravnost i nasilja nad ženama.

Prema statističkim podacima Ministarstva unutarnjih poslova (MUP) u 2020. godini zabilježen je porast nasilja u obitelji za 43,4% u odnosu na prethodnu godinu. Također je zabilježen porast broja kaznenih prijava za obiteljsko nasilje i smanjenje broja prekršajnih prijava.

Hrvatski zakonodavni okvir na području nasilja nad ženama obuhvaća Kazneni zakon i Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji. Prema statistici MUP-a zabilježeno je smanjenje nasilja u obitelji prema prekršajnom zakonu za 7,4% u odnosu na 2019. godinu. Istovremeno, bilježi se povećanje od 39% za kazneno djelo nasilja u obitelji po čl. 179. Kaznenog zakona.

Direktiva EZ 2011 / 99 / EU prenesena je u hrvatsko zakonodavstvo kroz Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama. Nalozi za zaštitu u Hrvatskoj regulirani su i kaznenim (Kazneni zakon, Zakon o kaznenom postupku) i Prekršajnim zakonom (LPDV).

Mjere opreza izrečene prema LPDV -u ne podliježu europskom nalogu za zaštitu, što predstavlja veliki nedostatak jer još uvijek postoji vrlo velik broj slučajeva nasilja u obitelji koji se procesuiraju kao prekršajno nasilje, a većinu zaštitnih naloga u Hrvatskoj izdaje policija prema LPDV -u.

Ono što nedostaje je jasan mehanizam praćenja za prikupljanje informacija o broju izdanih EPO-a. Nema vladinog odjela ili tijela koje je zaduženo za praćenje i prikupljanje podataka o EPO-ima, pa je zato nemoguće ocijeniti učinkovitost EPO-ova u Hrvatskoj.

ARTEMIS

Europski nalog za zaštitu za jačanje zaštite od rodno uvjetovanog nasilja: što nedostaje? | 2

Drugi problem je nedostatak ili ograničeno poznavanje EPO-a od strane relevantnih stručnjaka koji rade u području nasilja nad ženama i sustavu kaznenog pravosuđa, kao što su suci, tužitelji i odvjetnici. Još važniji je nedostatak znanja osoba koje prve reagiraju – tko prvi dolazi u kontakt sa žrtvom – POLICIJA i jedinice za podršku žrtvama na sudovima.

Konačno, žrtve nisu upoznate sa svojim pravima, a znanje o preživjelim žrtvama nasilja je bitno, budući da primjena EPO-a ovisi upravo o njima.